

SZÍVESEN BESZÉL RÓLA

KARAFIÁTH ORSOLYA NYÍLTAN BESZÉL A SAJÁT ÉS CSALÁDJA ÉLETÉN ÁTÍVELŐ ALKOHOLIZMUSRÓL. LE AKAR SZÁMOLNI AZZAL A TÉVHITTEL, HOGY AZ ALKOHOL CSAK AKKOR PROBLÉMA, AMIKOR MÁR EGZISZTENCIÁLIS GONDOKAT OKOZ.

ÍRTA: **FARKAS EDINA LINA**
FOTÓ: **ORBITAL STRANGERS**

Egy drámaqueent várunk, ehhez képest egy percet sem késik, nincsenek teátrális allűrjei, szókimondónak viszont tényleg szókimondó, így simán jelzi, amikor már nyugnek érzi a címlapfotózást. Karafiáth Orsolya azt is kertelés nélkül kimondja, hogy nem egészen érti, miért tartják mások bátornak, amiért őszintén beszél egykori alkoholizmusáról. „Ez csak egy része az életemnek, amit persze nyíltan vállalok, hiszen hozzám tartozik. Szívesen beszélek róla, mert fontosnak tartom, hogy szó essen az alkoholizmusról mint népbetegségről, amit előszeretettel bagatellizál a legtöbb magyar. Azt viszont nem szeretném, ha ezentúl pusztán egy függőséggel azonosítanának.”

Orsinak számos kötete és regénye jelent meg, szerepelt filmekben, volt zene-kara, írt színdarabot, forgatókönyvet, de kritikusan évekig nem tudták függetleníteni teljesítményét a személyiségétől, nyil-

Nem mindenki lát kaméon-külseje mögé

vános szerepléseitől. Ez vélhetőleg összefüggött azzal is, hogy több szempontból jégtörő volt, és nem mindenki respektálta vagy értette újításait. Például irodalmi körökben nagy volt a felháborodás, amikor szépirodalmi létére magazinokba kezdett el írni, vagy amikor róla jelent meg először egy komplett divatanyag, interjúval egybekötve.

TÖBB DRÁMÁVAL

„Perfekcionista, irreálisan rá tud feszülni egy-egy munkájára, főleg, ha írásról van szó” – mondja húga, Karafiáth Metta, akit szoros kapcsolat fűz a testvéréhez. Metta ma sem igazán érti, honnan ered a nővére jellemző szorongás.

Orsi kislánykorában imádott az anyja ruháiban parádézni vagy verseivel boldogítani a környezetét, de ez nem igazán lepte meg a művészetkedvelő szülőket, életük része volt a társasági élet és a kultúra. „Rendszeresen azzal ébresztett az éjszaka közepén, hogy hallgassam meg az új szerzeményét. Ezek akkoriban főleg a halálról vagy valami hasonlóan nyomasztó témáról íródtak.”

Orsi legutóbbi, 2017-ben megjelent, Szirén című – az író meghatározása szerint – alkoholisták családjának ugyan nem önéletrajzi írás, de jócskán merített hozzá élményeiből, mégpedig nem a szívderítő fajtából. Bevallása szerint az ő családjában is volt például egy mindent uraló nagymama, alkoholisták apa és anyja, és a könyv főszereplőjéhez hasonlóan maga is rabja volt az alkoholnak. Tinikorában kezdett inni – mint minden fiatal –, és 32 évesen eszmélt rá, hogy függő, és önkéntelenül is másolva a szülői példát, lassan olyanná válik, mint sokszor harsány, részeg édesanyja.

„2007-ben Szily Nóra beszélgetős műsorában már szóba került az ivás. Akkor azt állítottam, hogy nem okoz mindennapi problémát, sőt magam is elhittem, hogy akkor hagyom abba, amikor akarom. Egyébként sem tartottam cikinek erről beszélni, hiszen azt tapasztaltam, hogy a művészvilágban teljesen normális a piálás.”

Míg egyre sűrűsödtek azok a napok, amikor lakása magányában ivott, vagy reggel Unicummal kelt, a külvilág ebből

nem sokat tapasztalt: a sminkjét másnap ugyanúgy elkészítette, parókáját felvette, munkáit, felkéréseit teljesítette. Talán kicsit több drámával és késéssel, mint amit megszoktak tőle, de azt meg be lehetett tudni nem túl könnyű természetének. Ez a felállás egyébként sem volt idegen számára, hiszen anno a saját szülei is kényszerűen ügyeltek arra – ameddig képesek voltak rá, – hogy a kívülállók számára ne látszódjék az egyre elharapódzó alkoholizmusuk. Orsi szerint példája talán azért lehet fontos másoknak, mert a magyar társadalom

MÍG EGYRE SŰRŰSÖDTEK AZOK A NAPOK, AMIKOR ORSI LAKÁSA MAGÁNYÁBAN IVOTT, A KÜLVILÁG EBBŐL NEM SOKAT TAPASZTALT.

szerint csak akkor van probléma az alkohollal, ha az már egzisztenciális gondokat okoz.

Pedig neki 2007-ben már egyik berlini barátja is szóvá tette, hogy ez már alkoholizmus. „Szembenézés helyett megszakítottam vele a kapcsolatot, és ittam tovább még egy évig.” Ekkor már napi rendszerességgel rendezett otthon nagy ivásokat, ráadásul gyógyszereket is fogyasztott közben. Élettársa közben elhagyta, fontosabb barátai lemorzsolódtak mellőle, míg mások behaltak az alkoholizmus következményeibe. Végül egy barátnője unszolására elment a sokadik szakemberhez, akivel három hónapnyi terápia után sikerült a talpra állás, és ma visszaesés nélkül, nyolc éve száraz.

KIMONDJA

Orsi azt mondja, a terápia abban is segített, hogy a nem kívánt családi örökséget és magát is megértse és elfogadja. Bevallása szerint ma is dolgozik önmagán, és valószínűleg ennek a belső folyamatnak köszönhető az is, hogy megbékélt szüleiével, hogy indulatok nélkül sikerült megírnia speciális családtörténetét, vagy hogy ma már csak ritkán száll el a kezéből egy-egy hamutál, ami tíz évvel ezelőtt az elfajuló vitákra még bőven jellemző volt.

Véleménynyilvánítási kedvéből szerencsére mit sem vesztett, sőt az elmúlt években elkezdett közéleti témákban is publikálni, és sokat ír arról is, hogy ma Magyarországon hogyan sérülnek a nők jogai, vagy hogy mennyire mindennapjaink része a szexizmus és az áldozathibáztatás. Jól tudja, milyen az, amikor a férfi kollégáktól azt kapja egy nő újságíró, hogy maradjon inkább a „saját asztalánál”, írjon közélet helyett körömlakkokról, szerelemről, jótékonykodásról, praktikákról. „Még ma is simán kimondják egyes férfiak, hogy szerintük csak azért engem hívnak egy-egy műsorba, mert kell egy csinos pofi is, vagy hogy a kapcsolataim miatt tartok ott, ahol.”

Politikai publicisztikái miatt rendszeresen kap fenyegető leveleket – legutóbb egy halálosat –, és nem kevés munkáját elvesztette, csak mert egyes döntnökök szerint nem a jó oldalon áll. „Megy a tét nélküli szervilizmus” – mondja, de az eszébe sem jut, hogy a könnyebbik utat választva elhallgasson. „Ahhoz túl sok az igazságtalanság ebben az országban, és túl kevés a közéleti kérdésekben megszólaló nő.”